

A Fővárosi Ítéltábla a Dornbach és Hegyvári Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Hegyvári Sándor ügyvéd) által képviselt I. rendű felperes neve(I.rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve(II.rendű felperes címe) II. rendű, III. rendű felperes neve (III.rendű felperes címe) III. rendű, IV. rendű felperes neve (IV.rendű felperes címe) IV. rendű, V. rendű felperes neve (V.rendű felperes címe) V. rendű, VI.rendű felperes neve(VI.rendű felperes címe) VI. rendű, VII.rendű felperes neve(VII.rendű felperes címe) VII. rendű, VIII.rendű felperes neve(VIII.rendű felperes címe) VIII. rendű, IX.rendű felperes neve(IX.rendű felperes címe) IX. rendű és X.rendű felperes neve(X.rendű felperes címe) X. rendű felpereseknek, az Isépy Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Mydloné dr. Isépy Eszter ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neveI. rendű, és a II.rendű alperes neve(II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen öröklés megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2013. július 11. napján meghozott 17.P.26.095/2012/6. számú ítélete ellen az I-X. rendű felperesek részéről 7. sorszám alatt előterjesztett és 9. sorszám alatt kiegészített fellebbezés folytán meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatva kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak - az I. rendű felperes 63.500 (Hatvanháromezer-ötszáz) forint, a II. rendű felperes 21.210 (Huszonegyezer-kétszáztíz) forint, a III-IV. rendű felperesek személyenként 10.540 (Tízezer-ötszáznegyven) forint, a V. rendű felperes 21.210 (Huszonegyezer-kétszáztíz) forint, a VI-VII. rendű felperesek személyenként 31.750 (Harmincegyezer-hétszázötven) forint, a VIII-X. rendű felperesek személyenként 63.500 (Hatvanháromezer-ötszáz) forint perköltséget.

Az I. rendű felperes illetékfizetési kötelezettségét 150.000 (Százötvenezer) forintra, a II. rendű felperesét 50.000 (Ötvenezer) forintra, a VI-VII. rendű felperesekét személyenként 75.000 (Hetvenötezer) forintra, IX-X. rendű felperesekét személyenként 150.000 (Százötvenezer) forintra, az állam által viselt illetéket 150.000 (Százötvenezer) forintra felemeli.
Az elsőfokú ítélet egyéb fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az ítéltábla a felpereseket, hogy fizessenek meg az államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal külön felhívására - az V. rendű felperes 15.000 (Tizenötezer) forint, a VI-VII. rendű felperesek személyenként 57.150 (Ötvenhétezer-százötven) forint, IX-X. rendű felperesek személyenként 114.300 (Száztizennégyezer-háromszáz) forint fellebbezési illetéket, 114.300 (Száztizennégyezer-háromszáz) forint fellebbezési illetéket az állam visel.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessenek meg az alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak - az I. rendű felperes 30.000 (Harmincezer) forint, a II. rendű felperes 10.000 (Tízezer) forint, a III-V. rendű felperesek

személyenként 1.250 (Ezerkétszázötven) forint, a VI-VIII. rendű felperesek személyenként 15.000 (Tizenötezer) forint, a VIII-X. rendű felperesek személyenként 30.000 (Harmincezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Dr. B. L.-né született **L.E.** (továbbiakban: örökhagyó) 1996. március 30. napján végintézkedés hátrahagyása nélkül elhunyt. Leltárba vett hagyatékát a következő vagyontárgyak képezték:

1. **É.-i** lakásingatlan,
2. a **z.-i** ingatlan az **helyrajzi szám** szerinti tulajdoni hányada,
3. a **z.-i** tulajdoni hányada,
3. a **z.-i** belterületi üdülőegység tulajdoni lap II. rész 2. és 3. sorszám alatti egésze,
4. az **É.** és Vidéke Takarékszövetkezetnél kezelt **számlaszámú** fenntartásos takarékbetétkönyv állománya: 120.733 forint és kamatai,
5. az **É.** és Vidéke Takarékszövetkezetnél kezelt **számlaszámú** fenntartásos takarékbetétkönyv állománya: 576.515 forint + kamatai,
6. az **O.** fiókjánál kezelt **számlaszámú** fenntartásos takarékbetétkönyv állománya: 507.111 forint és kamatai,
7. az **O.** fiókjánál kezelt **számlaszámú** fenntartásos kamatozó betétkönyv állománya: 131.519 forint és kamatai,
8. 16 db egyenként 5.000 forint címletértékű kárpótlási jegy 80.000 forint össznévértékben, és 1 db 1.000 forint címletértékű kárpótlási jegy 1.000 forint névértékben,
9. a **Bank** által az örökhagyó nevében vezetett értékpapír ügyfélszámlán nyilvántartott 120.000 forint névértékű **P.** befektetési jegy,
10. az **É., B.** utca 68. számú ingatlanban leltározott 1-29. sorszám alatti ingóságok.

A közjegyző a hagyatéki eljárásban az örökhagyó leltárba vett hagyatékát az 1998. október 14. napján meghozott **ügyszámú** végzésével ismert rokon hiányában az I. rendű alperesnek adta át. 2007-ben póthagyatéki eljárásra került sor, melynek során a közjegyző a 2007. szeptember 6. napján meghozott **ügyszámú** végzésével a **K.** belterületi **helyrajzi szám** alatt az örökhagyó tulajdonaként nyilvántartott ingatlant törvényes öröklés jogcímén az I. rendű alperesnek adta át. A hagyatékátadó végzések alapján a hagyatékba tartozó ingatlanokra az I. rendű alperes javára tulajdonjog, a II. rendű alperes javára kezelői jog került bejegyzésre.

A **z.-i** üdülőrészt az I. rendű alperes a 2000. március 6. napján kelt adásvételi szerződéssel eladta 3.800.000 forint vételárért.

Az I. rendű alperes jogelődje **B.A.**, az I-II. rendű alperesek jogelődje **K.J.-né**, a III-IV. rendű felperesek jogelődje **dr. P.L.**, továbbá az V-X. rendű felperesek a 2009. június 15. napján benyújtott keresetlevélben előterjesztett keresetükben az örökhagyó hagyatékába tartozó **É., helyrajzi szám** alatti és a **K. helyrajzi szám** alatt nyilvántartott ingatlanokra az általuk megjelölt arányban öröklés jogcímén tulajdonjoguk bejegyzését kérték azzal, hogy a bíróság az alpereseket a tulajdonjog változás és az ingatlanra bejegyzett jogaik törlésének tűrésére kötelezze. Jogalap nélküli gazdagodás jogcímén kötelezze az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek összesen 1.000.000 forintot, a **z.-i helyrajzi szám** alatti ingatlan tulajdoni hányada helyébe lépett vételár címén, a keresetlevél benyújtásának időpontjától járó törvényes mértékű kamataival együtt. Kötelezze továbbá az I. rendű alperest, hogy a további hagyatékba tartozó ingóságokat 15 napon belül adja a felperesek birtokába.

A jogutódlásokat követően a felperesek módosított keresetükben az I. rendű alperest jogalap nélküli gazdagodás jogcímén összesen 8.580.060 forint és annak 2009. június 15-től járó kamata megfizetésére kérték kötelezni, melynek tőkeösszege az egyes felperesek tekintetében a következő:
I. rendű felperes 1.430.010 forint, II. rendű felperes 476.670 forint, III-IV. rendű felperesek személyenként 238.335 forint, V. rendű felperes 476.670 forint, VI-VII. rendű felperesek személyenként 715.005 forint, VIII-X. rendű felperesek személyenként 1.430.010 forint.

Keresetük ténybeli alapjaként a felperesek hivatkoztak arra, hogy ők, illetve jogelődeik anyai ági rokonként az örökhagyó törvényes örökösei, ezáltal hagyatéka őket illeti. A még meglévő ingatlanhagyaték tekintetében öröklés jogcímén szerzett tulajdonjogukat érvényesítik. Az egyéb hagyatéki vagyon tekintetében az alperesek kimutatása alapján utaltak arra, hogy az I. rendű alperesnek a hagyatékból összesen 10.737.120 forint bevétele volt, és 2.157.060 forint nem vitás kiadása merült fel, ezáltal annak különbözete 8.580.060 forint illeti meg a felpereseket. Előadták, hogy az örökhagyóval nem tartották a kapcsolatot, haláláról nem értesültek, ezért akkor kerültek abba a helyzetbe, hogy öröklési igényüket érvényesíthessék, amikor a **Cs. Kft.**-től a hagyatékról tudomást szereztek. A kft. kutatása alapján folyamatosan kerültek feltárássra a rokonok, az öröklésre jogosultak, akik akkor kerültek abba a helyzetbe, hogy igényüket érvényesítsék, amikor már minden öröklésre jogosult személy feltárássra került. Pert csak ezt követően indíthattak, mivel az örökösök száma és a rokonsági fok meghatározta hagyatékból való részesedésük arányát.

Az alperesek a felperesek tulajdoni igényét elismerték, ezt meghaladóan a kereset elutasítását kérték. Vitatták a felperesek jogalap nélküli gazdagodás jogcímén előterjesztett igényét, mert nem jelölték meg, hogy azt mire alapítják. Hivatkoztak továbbá arra, hogy a felperesek 2007 októberében, 2008 májusában, illetve júliusában értesültek az örökhagyó haláláról, ezért kötelmi igényük a III-V. rendű felperesek kivételével elévült.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az **É.** belterület **helyrajzi számú, É., B.** utca 68. I. emelet 5. szám alatti ingatlan és a **K.** belterület **helyrajzi számú** ingatlanokon az I. rendű felperes 6/36, a II. rendű felperes 2/36, a III. rendű felperes 1/36, a IV. rendű felperes 1/36, az V. rendű felperes 2/36, a VI. rendű felperes 3/36, a VII. rendű felperes 3/36, a VIII. rendű felperes 6/36, a IX. rendű felperes 6/36 és a X. rendű felperes 6/36 arányban törvényes öröklés jogcímén tulajdonjogot szereztek. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül mindkét ingatlant adja a felperesek birtokába. Kötelezte továbbá az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a III-IV. rendű felpereseknek személyenként 238.143 forint, az V. rendű felperesnek 476.287 forint tőkét, és azok után 2009. június 15-től a kifizetés napjáig minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát. Ezt meghaladóan az I-II., VI-X. rendű felperesek keresetét elutasította. Megkereste az illetékes földhivatalokat, hogy a felperesek tulajdonjogát a megjelölt hányadok szerint törvényes öröklés jogcímén jegyezzék be, és az I. rendű alperes tulajdonjogát, valamint a II. rendű alperes kezelői jogát töröljék, az alpereseket ennek tűrésére kötelezte. Kötelezte a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alpereseknek 300.000 forint + áfa perköltséget. Az I. rendű felperest 133.800 forint, a II. rendű felperest 44.600 forint, a VI. rendű felperest 66.900 forint, a VII. rendű felperest 66.900 forint, a IX. rendű felperest 133.800 forint, a X. rendű felperest 133.800 forint kereseti illeték megfizetésére kötelezte az állam javára azzal, hogy a fennmaradó 133.800 forint illetéket az állam viseli.

A megállapított tényállás szerint a felperesek és családjuk az örökhagyóval a kapcsolatot nem tartották, ezért haláláról, illetve hagyatékáról a **Cs.** Nemzetközi Genealógiai Kutató Kft.-től értesültek. A kft. tevékenységi köre

többek között abban áll, hogy kutatnak olyan örökhagyók rokonai után, akiknek hagyatékát az állam örökölte. Az örökhagyók adatait kigyűjtik, megpróbálják felkutatni a családot. A perbeli esetben a kutatás 2007. évben kezdődött és 2008. júliusra sikerült a teljes családot felkutatni. Felvették a kapcsolatot a törvényes örökösökkel, és minden örökössel megbízási szerződést kötöttek. **B.A.** 2008. május 28-án, **K.J.-né** 2008. május 28-án, **dr. P.L.** 2008. július 14-én, **dr. P.J.** 2008. július 5-én, **K.A.-né** . október 15-én, **Sz. I.-né** 2007. november 19-én, **H.L.** . október 18-án, **S.-né K.K.** . november 20-án és **K.A.** . október 12-én kötötték meg a megbízási szerződést.

A Ptk. 673. § (1) bekezdése szerint az öröklés az örökhagyó halálával nyílik meg, és a (2) bekezdés szerint az örökös az öröklés megnyíltával a hagyatékot, illetőleg annak neki jutó részét vagy meghatározott tárgyát - elfogadás vagy más jogcselekmény nélkül - megszerzi. Az alperesek a hagyatékba tartozó és meglévő két ingatlan tekintetében nem vitatták, hogy azt a felperesek törvényes öröklés jogcímén megszerezték, az általuk megjelölt tulajdoni hányadban. Erre figyelemmel a bíróság az ingatlanokra a felperesek tulajdonjogát megállapította, mellyel összefüggésben a részletesebb indokolást a Pp. 163. § (2) bekezdésére utalással mellőzte.

Az egyéb hagyatékba tartozó vagyontárgyak tekintetében a felperesek 8.573.161 forint követelése kötelmi igény, amely tekintetében az alperesek kifogására figyelemmel a felpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy követelésük nem évült el. A Ptk. 673. § (1) bekezdésének rendelkezésére tekintettel a Ptk. 324. § (1) bekezdése szerinti elévülés akkor kezdődik, amikor a követelés esedékessé vált, ami a perbeli esetben az öröklés megnyílt. A felperesek azonban menthető okból - mivel nem tartották a kapcsolatot az örökhagyóval - a hagyatékról csak később szereztek tudomást. A Ptk. 326. § (2) bekezdése szerint, ha a követelést a jogosult menthető okból nem tudja érvényesíteni, az akadály megszűnésétől számított egy éven belül - egyéves vagy ennél rövidebb elévülési idő esetén pedig három hónapon belül - a követelés akkor is érvényesíthető, ha az elévülési idő már eltelt, vagy abból egy évnél, illetőleg három hónapnál kevesebb van hátra. Erre tekintettel a bíróságnak a felperesek tudomásszerzését és azt kellett vizsgálnia, hogy mikor szűnt meg az akadály a igény érvényesítésének. A felperesek által csatolt családfa is igazolja, hogy az örökhagyónak szerteágazóan széles rokonsága volt, így a törvényes örökösök felkutatása és a rokoni kapcsolat megfelelő alátámasztása időigényes lehetett. Akkor azonban, amikor az egyes felperesek, illetve jogelődek a kft.-vel a megbízási szerződést aláírták, már mindenképpen kellő adat kellett, hogy rendelkezésre álljon, mivel a cég a kutatás eredményeként jutott el az örökösökhöz. A felperesek, illetve jogelődek nem egyszerre, hanem különböző időpontokban írták alá a megbízási szerződést, és ezen időpontokhoz kötődik a halotti és születési anyakönyvi kivonatok beszerzésének ideje is. Ez igazolja azt az előző következtetést, hogy a megbízási szerződés aláírásakor már rendelkezésre kellett állnia az örökhagyó és a felperesek közötti rokoni kapcsolat igazolására szolgáló dokumentumoknak, máskülönben a kft. nem tudott volna a felperesek, illetve jogelődek nyomára jutni. Ennek megfelelően az I-II. rendű felperesek jogelődei 2008. május 28-án szereztek tudomást arról, hogy az örökhagyó elhunyt, és ők feltehetően az örökhagyó örökösei. A III-IV. rendű felperesek jogelődje **dr. P.L.** ugyanerről 2008. július 14-én, míg az V. rendű felperes 2008. július 5-én szerzett erről tudomást. A VI. rendű felperes 2007. október 15-én, a VII. rendű felperes 2007. november 19-én, a VIII. rendű felperes 2007. október 18-án, a IX. rendű felperes 2007. november 20-án és a X. rendű felperes 2007. október 12-én írták alá a megbízási szerződést. Mindezekre tekintettel a szerződés aláírásával az igényérvényesítés elől az akadály elhárult a felperesek és jogutódjaik számára. Ehhez képest a III-V. rendű felperesek határidőben terjesztették elő a keresetet, a többi felperes ezzel elkésett. Az elsőfokú bíróság e tekintetben osztja az alperesek álláspontját, miszerint a felperesek önállóan is előterjeszthették volna keresetüket, mivel közöttük sem egységes pertársaság, sem egyetemlegesség nem áll fenn. Az a körülmény, hogy néhai **P.L.** tudta meg

legkésőbb, hogy várhatóan örökölhét az örökhagyó után, a többi felperest, illetve jogelődjét nem akadályozhatta az igény érvényesítésében. Az, hogy a **Cs.kutató Kft.** - és az ügyvédi iroda - milyen gyakorlatot folytat, a teljes körű örökös kör feltárásához, a felperesek igényérvényesítésének megítélése szempontjából közömbös. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság álláspontja szerint csupán a III-V. rendű felperesek követelése teljesíthető, míg a többi felperes, illetve jogelődje követelése elévült. A bíróság a III., IV. és V. rendű felperesek követelése összecszerűségét elfogadta, mivel az az alperesi adatközlés alapján levezethető, és annak összege után a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerint a felperesek által megjelölt időponttól, a keresetlevél benyújtásától kezdődően ítélte meg a késedelmi kamatot.

Az alperesek a felperesek dologi jogi igényét nyomban, az első tárgyaláson elismerték, a kötelmi igény tekintetében pedig a bíróság az alperesi ellenkérelem mezsgyéjén döntött. Mivel az állam szükségképpen örökös a hagyatékot nem utasíthatja vissza, ezért a perre az alperesek nem adtak okot. A bíróság ennek megfelelően a felpereseket marasztalta az alperes részére járó perköltségben, melynek megítélésénél figyelemmel volt a pertárgy értékére és arra, hogy az alperesek képviselője minden tárgyaláson részt vett, előkészítő iratot több ízben csatolt. Ezért a perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján határozott. A III., IV. és V. rendű felperesek az illetéket lerótták, a VIII. rendű felperes pedig költségmentességben részesült, a bíróság ennek figyelembevételével rendelkezett az illeték viseléséről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) és (2) bekezdése, valamint a 14. §-a alapján.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, melyben kérték, hogy az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet megváltoztatva a keresetnek megfelelően kötelezze az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 1.428.860 forintot, a II. rendű felperesnek 476.287 forintot, a VI. és VII. rendű felpereseknek személyenként 714.730 forintot, a VIII-X. rendű felpereseknek személyenként 1.428.860 forintot, és azok után 2009. június 15. napjától járó, Ptk. 301. §-a szerinti törvényes mértékű kamatot, továbbá kötelezze az „alperest” az összes első- és másodfokú perköltség megfizetésére. A fellebbezés indokaként a felperesek hivatkoztak arra, hogy az örökhagyó anyai ági nagyszülei leszármazói, és mivel nem tartották az örökhagyóval a kapcsolatot, haláláról csak akkor szereztek tudomást, amikor a **Cs. Kft.** tájékoztatta őket erről és valószínűsítette, hogy ők az örökhagyó örökösei. A **Cs. Kft.** az általa végzett előzetes kutatások alapján különböző időpontokban - kutatásának éppen aktuális állása szerint és eredményeként - kereste fel őket azzal, hogy az ügy előzetes megvizsgálása alapján az örökhagyó törvényes örökösei lehetnek. Örökös minőségük az örökösök személyének pontos köre, illetve az örökösök száma teljességében bizonytalan egy ilyen jellegű kutatás kezdetén, hiszen az örökhagyó családfájának feltárása lépésről lépésre ad információkat. Ezért, amikor az első valószínűsíthető öröklésre jogosult személyére fény derül, még nem tudható, hogy ő valóban öröklésre jogosult hozzátartozó. Ekkor még nincs semmilyen anyakönyvi kivonat és egyéb olyan bizonyíték sem áll rendelkezésre, amely a rokonsági kapcsolatot bizonyítaná, ezért nem tudható, hogy van-e őt megelőző örökös, illetve más törvényes örökösök is lehetnek, akiknek személye meghatározza az öröklés arányát a hagyatékából. Mindezekre tekintettel bármely örökös csak akkor léphet fel, és érvényesítheti igényét, ha számára egyértelművé vált, hogy ő valóban öröklésre jogosult, vagy más örökösök mellett ő milyen arányban jogosult a hagyatékra. Mindezekre tekintettel a felperesek, illetve jogelödek egyike sem volt abban a helyzetben, hogy öröklési igényét érvényesítse mindaddig, amíg az összes többi örökös személye és az örökhagyó közötti rokonsági kapcsolat, valamint a hagyatékából való részesedés aránya nem tisztázódik. Erre tekintettel a felperesek álláspontja szerint a kötelmi jogi igény elévülése szempontjából azon időpont megállapítása szükséges, mely időpontban az örökösök (felperesek) köre

teljességében már feltárássra került, és ezáltal tudhatóvá vált, hogy melyikük, milyen arányban jogosult a hagyatékra. Ez az időpont az utoljára felkutatott örökös, **dr. P.L.** (III. és IV. rendű felperesek jogelődje) személyéről való tudomásszerzés lehet, ami 2008. július 14. napja volt, ekkor kerültek abba a helyzetbe, hogy igényüket akár együtt, akár egymástól függetlenül érvényesíteni tudják, és meg tudják jelölni a hagyatékból való részesedésük arányát. Az adott időponttól számított egy éven belül a keresetet előterjesztették, ezért téves az elsőfokú bíróságnak az az indokolása, miszerint a többi örököst az igényérvényesítésben nem gátolhatta, hogy még teljes körűen nem került felkutatásra az örökösök köre. Téves az a megállapítás is, hogy az igényérvényesítés a **Cs. Kft.** és az ügyvédi iroda gyakorlata alapján történt volna akként, hogy arra csak a teljes törvényes örökösi kör összegyűjtését követően került sor, mivel egyik felperes szempontjából sem volt közömbös, hogy rajta kívül vannak-e még örökösök, és hányan. Erre tekintettel az örökösök teljes körű felkutatása előfeltétele volt bármelyik felperes igényérvényesítésének.

Az elsőfokú bíróság az összes felperest pernyertességüktől függetlenül kötelezte a perköltség viselésére. A III-V. rendű felperesek teljes mértékben pernyertesek, ezért nem kötelezhetők a perköltség viselésére, még a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján sem. Az adott rendelkezés konjunktív feltételként rögzíti, hogy abban az esetben kell a felperest perköltségben marasztalni, ha az alperes a perre okot nem adott, és a keresetet az első tárgyaláson azonnal elismeri. Ez a perbeli esetben nem állt fenn, mivel az alperesek a keresetet nem ismerték el, elévülési kifogást valamennyi felperessel szemben előterjesztettek, és a keresetet vitatták. A perköltség viselésére, a felperesek egyetemleges kötelezésére csak abban az esetben kerülhetett volna sor a Pp. 82. § (1) bekezdése alapján, ha egységes pertársaknak minősülnek, és az elsőfokú bíróság éppen ítélete indokolásában maga fejtette ki, hogy a felperesek nem egységes pertársak.

Fellebbezésük kiegészítésében a felperesek az elsőfokú ítélet perköltség viselésére vonatkozó rendelkezését akként kérték megváltoztatni, hogy az ítélőtábla az alpereseket egyetemlegesen kötelezze a felperesek részére a perköltség megfizetésére. Amennyiben a perköltség viselése tekintetében nem osztaná álláspontját, úgy a felpereseket a perköltség viselésére a Pp. 82. § (2) bekezdése szerint, érdekeltségük arányában kötelezze. Megítélésük szerint az elsőfokú bíróság az illeték viseléséről is tévesen rendelkezett, figyelmen kívül hagyta a III., IV. és V. rendű felperesek teljes pernyertességét, és elmulasztott rendelkezni az általuk lerótt illeték alperesi megtérítéséről. Az ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság a perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján határozott. A Pp. 78. § (1) bekezdésének alkalmazása esetén az alpereseket kellett volna a perköltség viselésére kötelezni. Az indokolásból tartalmilag a Pp. 80. § (1) bekezdésének alkalmazása állapítható meg, melynek két konjunktív feltétele azonban nem valósult meg, mert az alperesek csak a dologi jogi igény tekintetében ismerték el a keresetet, a kötelmi jogi igény vonatkozásában a kereset elutasítását kérték.

A Ptk. 682. § (2) bekezdése szerint az örököstársak közösségére a tulajdonközösség általános szabályait kell alkalmazni, a hagyaték felosztása után az egyes örökösök az általuk megörökölt követeléseket önállóan jogosultak érvényesíteni. Erre tekintettel a felperesek az alperesekkel szemben kizárólag saját jogukon és a hagyaték rájuk eső részére vonatkozó követelés érvényesítésére jogosultak. Ahhoz azonban, hogy az egyes felperesek igényüket akár külön-külön, akár együttesen érvényesítsék, elsődlegesen annak ismerete szükséges, hogy az adott felperes az örökhagyó után milyen arányban örököl. Az elévülés nyugvása szempontjából tehát az igényérvényesítés objektív akadálya akkor szűnt meg, amikor az összes felperes (örökös) személye, és ezáltal a hagyatékból való részesedési arányuk ismertté vált a felperesek számára. Az

elévülés körében a felperesek hivatkoztak BH1977. 490. számú jogesetre, mely értelmében az elévülés szempontjából a jogosult halálát és az örökös személyének tisztázatlanságát menthető oknak kell tekinteni. A Ptk. 326. § (2) bekezdésében foglaltak alapján az elévülés nyugvását idézi elő minden olyan esemény, vagy körülmény, amely miatt a jogosult követelését menthető okból nem tudja érvényesíteni. A követelés érvényesítésének hiánya tehát a jogosult terhére nem róható, tekintettel arra, hogy az igényérvényesítés akadályai nem hozhatók összefüggésbe a jogosult magatartásával. Az akadály megszűnte akkor állapítható meg a nyugvás megszűnésének hatályával, ha a jogosult mind objektíve, mind szubjektíve, tehát minden tekintetben követelése érvényesíthetőségének helyzetébe kerül. Ehhez képest az elévülés nyugvásának megszűnte szempontjából annak van jelentősége, hogy a jogosult mikor jutott teljes körűen az igényérvényesítéshez szükséges információk birtokába.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelme szerint a fellebbezés megalapozatlan, az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és helyes jogi következtetésre jutott. A kötelmi igény tekintetében helyesen állapította meg, hogy az állam szükségképpen örökös, a hagyatékot nem utasíthatja vissza, ezért a perre okot nem adott, és az első tárgyaláson a dologi jogi igényt elismerte. Helyesen járt el az elsőfokú bíróság akkor is, amikor az elévülésre vonatkozó kifogásnak helyt adott és a kötelmi igényt az I., II., VI-X. rendű felperesek vonatkozásában elutasította. A csatolt **Cs. Kft.**-vel kötött szerződésekből egyértelműen megállapítható, hogy a felperesek mikor szereztek tudomást arról, hogy az örökhagyó elhunyt, és ők feltehetőleg az örökösei. Ehhez képest a III., IV. és V. rendű felperesek terjesztettek elő egy éven belül keresetet, a többi felperes igényérvényesítésével elkészt. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, miszerint a felperesek igényérvényesítésének megítélése szempontjából közömbös és nem bír jelentőséggel, hogy a **Cs. Kft.** és az ügyvédi iroda milyen gyakorlatot folytat a tekintetben, hogy összegyűjti-e a teljes törvényes örökösi kört. Nem helytálló az a felperesi hivatkozás, hogy a felperesek igényérvényesítésének előfeltétele az örökösök teljes körű felkutatása. A felperesek nem vitatják, hogy az örökösök nem képeznek egységes pertársaságot, tehát igényüket külön-külön egymástól függetlenül is érvényesíthetik. Erre tekintettel nem hivatkozhatnak arra, hogy egyikük sem volt abban a helyzetben, hogy öröklési igényét érvényesítse addig, amíg az összes örökös személye és a hagyatékából megillető hányada nem tisztázódik. A határidő betartása a jogszabály által előírt feltétel a kötelmi igény vonatkozásában.

A fellebbezés részben alapos.

Helytálló az elsőfokú bíróság álláspontja az elévülés kérdésében. Az örökhagyó 1996. március 30. napján hunyt el, ezért a hagyatékával kapcsolatos kötelmi igények 2001. évben elévültek. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy mivel a felperesek, illetve jogelődök nem tartották a kapcsolatot az örökhagyóval, haláláról nem értesültek, öröklésből eredő igényüket az elévülési időben menthető okból nem tudták érvényesíteni, ezért a Ptk. 326. § (2) bekezdése alapján követelésük az akadály megszűnésétől számított egy éven belül érvényesíthető.

Téves az a fellebbezési érvelés, hogy az egy éves határidő valamennyi felperes tekintetében az utoljára felkutatott örökös, **P.L.** személyéről való tudomásszerzéstől, 2008. július 14. napjától kezdődött, mert a felperesek, illetve jogelődök egyike sem volt mindaddig abban a helyzetben, hogy öröklési igényét érvényesítse, amíg az összes többi örökös személye és az örökhagyóval való rokonsági kapcsolata, valamint hagyatékából való részesedése nem tisztázódik. A családfa alapján az örökhagyó törvényes örökösei anyai ágon az elhunyt nagyszülők különböző szintű leszármazói. Az elsőfokú bíróság helytállóan utalt indokolásában arra, hogy a megbízási szerződés aláírásakor az egyes felperesek, illetve jogelődök örökösi minősége tekintetében kellő adatnak

kellett rendelkezésre állnia. Az ítéletábra álláspontja szerint nyilvánvaló, hogy az örökhagyó adataiból kiindulva az örökösök személye, a személyi adatok alapján azonosított felmenők, illetve azok lemenői láncolatának felderítésével állapítható meg. Erre tekintettel a megbízási szerződés aláírásakor a megbízó örökösi minősége nem valószínűsíthető, hanem bizonyos volt, ezt erősíti meg, hogy az örökösök a **Cs. Kft.**-vel kötött megbízási szerződéssel egyidejűleg ügyvédi megbízást is adtak az öröklési igényük érvényesítése iránti perre.

A Ptk. nem határozza meg, hogy mi minősíthető olyan menthető oknak, ami a követelés határidőben való érvényesítését akadályozza. Erre tekintettel ezzel kapcsolatos vita esetén a bíróság feladata annak megítélése, hogy a jogosult meddig volt önhibáján kívül akadályoztatva abban, hogy jogait érvényesítse. A családfa alapján megállapítható, hogy az örökösök az örökhagyó anyai nagyszüleinek leszármazói, akik törzsenként a nagyszülők gyermekei - az örökhagyó anyjának testvérei - jogán örökölnék. Az örökhagyó anyjának három testvére volt, az örökhagyó előtt elhunyt dr. **K.J.**, **K.A.** és **K.T.**. A megbízási szerződések kelte szerint dr. **K.J.** és **K.A.** ágán a teljes örökösi kör 2007. november végéig tisztázódott, rendelkezésre álltak az öröklést megalapozó rokoni kapcsolatot hivatalosan is igazoló - a megbízási szerződések aláírását követően kiállított - anyakönyvi kivonatok és valamennyi örökös meghatalmazást adott az öröklési perre, ezért az I., II., VI-IX. rendű felperesek, illetve jogelődök tekintetében ekkor megszűnt minden akadálya igényük érvényesítésének. Téves az a fellebbezési érvelés, hogy az I., II., VI-IX. rendű felperesek, illetve jogelődök mindaddig nem voltak abban a helyzetben, hogy öröklési igényüket érvényesítsék, amíg az összes többi örökös személye és az örökhagyóval való rokonsági kapcsolata, ezáltal a hagyatékából való részesedésük aránya nem tisztázódik. A családfakutatás során fellelt örökösök által indított perekben, a szükségörökös védekezésére tekintettel az ítéletábra több határozatában kifejtett álláspontja szerint, a szükségörökösrel szembeni igény érvényesítéséhez az igénylőnek személyére nézve kell a törvényes öröklésre jogosító rokonsági láncolatot bizonyítania, a hagyatékából igényelt részesedése nem vitatható arra alapítva, hogy a szélesebb rokoni körben mellette más öröklésre jogosult is lehet, és az örökös nem kötelezhető az öröklésre jogosító teljes rokoni kör feltárására. Erre figyelemmel az, hogy a **Cs. Kft.** 2007 novemberét követően további kutatásokat végzett a további lehetséges öröklésre jogosultak után, nem az I., II., VI-IX. rendű felperesek, illetve jogelődök tekintetében felmerült, igényüket akadályozó önhiba. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság e felperesek vonatkozásában kötelmi igényük elévülését helytállónan állapította meg.

A II. rendű alperes szükségörökös, és a hagyaték részére való átadása folytán a felperesek öröklési igényüket szükségszerűen csak perrel érvényesíthették, ezáltal az alperesek a perre nem adtak okot. E sajátos helyzetre figyelemmel helytálló az elsőfokú bíróságnak az az álláspontja, hogy ez értékelendő a költségek viselésénél, és eltérő megítélést igényel az alperesek által az első tárgyaláson elismert dologi jogi és a felek között vitás kötelmi jogi igény tekintetében. A dologi jogi igény vonatkozásában teljesültek a Pp. 80. § (1) bekezdése szerinti feltételek, ezért a felperesek tartoznak az alpereseknek perköltséget fizetni, míg a kötelmi jogi igény tekintetében a perköltség viselésénél a felek pernyertessége-pervesztessége az irányadó. A felperes, illetve jogelődök legmagasabb értékű igénye alapján a pertárgyérték 20.064.233 forint, ezért a perköltség megítélésénél ez az irányadó. A felperesek a tulajdoni igényükkel érintett két ingatlan összértékét 10.142.050 forintban határozták meg, és a többi hagyatéki vagyontárgy tekintetében, jogalap nélküli gazdagodás címén követelésük a legmagasabb értéke 9.922.183 forint volt.

Megalapozottan sérelmezték a felperesek a perköltség tekintetében egyetemleges marasztalásukat. A Pp. 82. § (1) bekezdése szerint a perköltség megfizetésére a Pp. 51. § a) pontja alá eső pertársak kötelezhetők. A felperesek nem egységes

pertársak, a hagyatékából való részesedésük - az alperesekkel szemben támasztott követelésük - eltérő mértékű, ezért egyetemleges marasztalásuknak nincs helye.

A kifejtettek alapján az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta. Egyetemleges marasztalásuk helyett öröklésben érdekelttségük és a kötelmi igény tekintetében pernyertességük-pervesztességük aránya figyelembevételével kötelezte a felpereseket az alperesek részére az elsőfokú perköltség megfizetésére. Tekintettel az előzőekben megállapított és az elsőfokú bíróság által figyelembe vett magasabb pertárgyértékre, az érintett felperesek és az állam által viselt elsőfokú eljárási illetéket felemelte. Az elsőfokú ítélet egyéb fellebbezett, helytálló rendelkezéseit helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a felperesek túlnyomórészt pervesztesek, ezért az ítélőtábla a Pp. 81. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felpereseket az alpereseknek járó másodfokú perköltség megfizetésére. Ennek megfelelően a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint kötelezte az egyes felpereseket a költségkedvezményük folytán le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére, a VIII. rendű felperes által le nem rótt fellebbezési illetéket költségmentességére figyelemmel az állam viseli.

Budapest, 2014. június 26.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

. Hegedűs Mária s.k.
előadó bíró

Dr. Csordás Csilla s.k.
bíró

A kiadmány hitelélül:
Szirmai Nikoletta
bírószági ügyintéző